LÄNSSTYRELSEN
VÄSTERNORRLAND

Utvecklingsarbete inom alkohol- och drogområdet i Västernorrlands län

välfärds
avdelningen

Rapport 2006:4

2006-05-22 700-7279-04

Socialdepartementet
Folkhälsoenheten
103 33 STOCKHOLM

För att utveckla arbetet inom alkohol- och drogområdet i Västernorrlands län har länsstyrelsen beviljats särskilda medel av Socialdepartementet till en samordningsfunktion ”en länssamordnare” för åren 2004 och 2005.

Denna rapport redovisar arbetet under projektets andra år, 2005. Länsstyrelsen har den 15 december 2005 av socialdepartementet beviljats ytterligare medel till en länssamordnare för år 2006.

Birgith Molberg
Avdelningschef

Sune Nordström
Länssamordnare

De nationella handlingsplanerna

Regeringens handlingsplaner mot alkohol och narkotika som skrevs 2001 och 2002 har legat till grund för kommunernas förebyggande arbete och för detta projekt.

Syftet med den nationella handlingsplanen för att förebygga alkoholskador har varit att:

- lägga fast grundvalarna för en alkoholpolitik som leder till minskad alkoholkonsumtion och begränsade alkoholskador.
- målet för samhällets alkoholpolitik även i fortsättningen skall vara att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar.
- huvudinriktningen för alkoholpolitiken skall stimulera utvecklingen av målinriktade insatser på kommunal nivå.

För handlingsplanen mot narkotika gäller det övergripande målet för hela narkotikapolitiken: ett narkotikafritt samhälle. Narkotikapolitiska insatser inriktas mot tillgången och efterfrågan i syfte att:

- minska nyrekryteringen till missbruk.
- förmå fler missbrukare att upphöra med sitt missbruk.
- minska tillgången på narkotika.

Länssamordnarens uppdrag vid länsstyrelsen

Länssamordnarens arbetsuppgifter har varit att ”utveckla och förstärka det länsövergripande förebyggande arbetet mot alkohol och droger utifrån de nationella handlingsplanernas intentioner”. Länssamordnaren skall skapa nätverk av samordnare eller kontaktpersoner ute i länets kommuner när det gäller det förebyggande arbetet. Kontakterna bör rikta sig mot både skolan, hälso- och sjukvården, arbetslivet och fritidens aktörer”.

Syftet är att förstärka det arbete som på olika sätt pågår i länet utifrån den nationella handlingsplanens intentioner.

Målet är att efter projekttidens slut skall de lokala aktörerna ha en tydlig strategi för hur arbetet skall bedrivas inom den ordinarie verksamheten med stöd av lokala och regionala nätverk.

Utifrån länsstyrelsens uppdrag inom alkohol- och drogområdet har länssamordnaren haft ett nära samarbete med de socialkonsulenter som arbetar med frågor inom alkohol- och drogområdet och tillsynen enligt alkohollagen. I övrigt har länssamordnaren bidragit till välfärdsavdelningens arbete med livsmiljöfrågor.

Ekonomisk redovisning

De utvecklingsmedel som länsstyrelsen beviljades av socialdepartementet för andra projektåret har använts till länssamordnarens lön och övriga personalkostnader, samt till utåtriktade aktiviteter.

Handlingsplan för länssamordnaren 2005:

- Eftersträva ett nära samarbete med samordnare/kontaktpersoner från länets kommuner. Arrangera minst två nätverksmöten med samordnare/kontaktpersoner och alkoholhandläggare från kommunerna.

  Resultat: Genomfört nätverksmöten med samordnare/kontaktpersoner och även landstingets hälsoplanerare.

- Bidra med förslag och idéer till kommunerna om metodutveckling för prevention inom alkohol- och drogområdet. Påverka och uppmana kommunerna att använda evidensbeprövade metoder (ex STADs metoder) i länet.

  Resultat: Genomfört information om metoder i alkohol- och drogförebyggande arbete vid samtliga möten och träffar med kommunerna. Erbjudit kommunerna information vid dessa om metodutveckling samt utbildning inom alkohol- och drogområdet med hjälp av t ex Statens Folkhälsoinstitut.

- Eftersträva samverkan och samordning mellan kommunerna i syfte att man utnyttjar varandras resurser i utbildningar, gemensamma projekt m m.

  Resultat: Inledande träff i mars med länets kommuner. Statens Folkhälsoinstitut informerar om utbildning i "Ansvarsfull alkoholservering" – tre kommuner intresserade. Fortsatt samarbete under hösten mellan kommunerna.

- Eftersträva minst tre besök i varje kommun i länet under 2005.

  Resultat: Besöken i kommunerna har varierat mellan två och sex.

- Bidra med erbjudande om utbildningsinsatser inom alkohol- och drogförebyggande verksamhet för olika grupper inom kommunernas verksamhet.

  Resultat: Har genomförts fortlöpande.

- Bidra med erbjudande om utbildningsinsatser inom alkohol- och drogförebyggande verksamhet till politiker och tjänstemän inom kommunernas verksamhet.

  Resultat: Har genomförts fortlöpande.

- Arrangera två konferenser/seminarier för kommuner, landsting, frivilligorganisationer m fl i länet.

  Resultat: Konferens om alkohol och droger i trafiken den 3 november i samverkan med vägverket, NTF och MHF genomförd i Härnösand. 115 personer deltog.
  Konferens om riskgrupper i alkohol i oktober i Sundsvall inställd p g a för få anmälningar till konferensen.

- Delta aktivt i nationella, regionala och lokala träffar samt möten med grupper som arbetar inom alkohol- och drogförebyggande verksamheter.

  Resultat: Deltagit i ett urval av ovanstående.

- Arrangera minst fyra möten i samverkan med Regionala Rådet och vid dessa möten rapportera till rådet om den alkohol- och drogförebyggande verksamheten i länet, samt bjuda in föreläsare inom alkohol-/drogområdet.

  Resultat: Genomfört.

- I syfte att vara uppdaterad på narkotika och övriga illegala droger: erhålla regelbunden information om drogsituationen i länet från kontaktpersoner inom polismyndigheten.

  Resultat: Har genomförts fortlöpande.

- I syfte att vara uppdaterad på alkoholområdet: delta i träffar och möten med alkoholhandläggare i syfte att erhålla information och försäljningsstatistik av alkohol från restauranger och detaljhandlare. Regelbundna kontakter med polis och tullmyndighet för information om illegal alkohol.

  Resultat: Har genomförts regelbundet.

- Delta i nätverksträffar för länssamordnare arrangerade av Alkoholkommittén och Mobilisering mot narkotika.

  Resultat: Deltagit i två länssamordnarkonferenser. Regelbundna kontakter via telefon och e-post.

- Bjuda in föreläsare till träff med samordnare/kontaktpersoner för att fånga idéer i metodutveckling om alkohol- och drogförebyggande arbete.

  Resultat: Ej gjort.

- Bjuda in politiker och beslutsfattare från samtliga kommuner vid nätverksträff med samordnare/kontaktpersoner/alkoholhandläggare och hälsovägledare.

  Resultat: Ej hittat något passande datum.

- Inleda samarbete med Jämtlands län, och bjuda in länssamordnare och kommunala samordnare för diskussion om möjligheter till fortsatt samarbete.

  Resultat: Påbörjat diskussion och samverkansmöjligheter med länssamordnaren i Jämtlands län.

- Delta i möten och träffar för utveckling och framtagande av modell för alkohol- och drogförebyggande arbete inom arbetslivet.

  Resultat: Vid fem tillfällen, samt varit delaktig vid framtagandet av en projektbeskrivning mot alkohol- och droger på arbetsplatser.

- Erbjuda information om alkohol/droger inom den egna myndigheten i syfte att följa upp länsstyrelsens arbetsmiljöpolicy.

  Resultat: Länssamordnaren har med länsrådet diskuterat utbildning/information om alkohol- och droger till länsstyrelsens avdelningar.

- Via media delta i aktiviteter i syfte att skapa opinion mot alkohol och droger.

  Resultat: Varit delaktig i reportage mot dopingmissbruk, samt medverkat i utformningen av en debattartikel i lokalpressen om illegal alkohol i samverkan med länspolismästare, chefsåklagare samt sakkunnig från Tullverket.

Genomförda utbildningar och konferenser i länet

Under 2005 har länssamordnaren på olika sätt fortsatt sitt arbete med målsättningen att bygga nätverk och stimulera kommunerna att samordna sitt alkohol- och drogförebyggande arbete. Här ges exempel på sådana insatser:

Träff i Härnösand den 10 januari arrangerad av IOGT-NTO med regionala politiker, förtroendevalda m fl, där den svenska alkohol- och narkotikapolitiken diskuterades.

Utbildningsinsatser i Ansvarsfull alkoholservering har under våren startat i samverkan med socialkonsulent, Statens Folkhälsoinstitut och kommunala samordnaren i Örnsköldsviks kommun, Britt-Inger Vedin. Första träffen med kommunala samordnare/kontaktpersoner och alkoholhandläggare från Kramfors, Ånge och Härnösand genomfördes 8 mars på kommunhuset i Kramfors. Utbildningen bygger på STADs evidensbaserade metoder, som tidigare genomförts i bl a Stockholm och Örnsköldsvik. Efter detta upptaktsmöte har samordnare och alkoholhandläggare från kommunerna fortsatt samarbetet för planering av utbildning i respektive kommun.

Länssamordnaren har av ett resultat från ovanstående möte deltagit i en krögarträff den 14 april i Ljungaverk. Vid krögarträffen informerades restaurangpersonal och vakter om illegal alkohol samt droger och tecken/symptom från dessa. Vid träffen gavs även information om rökfria serveringar av Lena Selberg. Krögarträffen arrangerades av alkoholhandläggare Berit Lundin, Ånge.

Länssamordnaren arrangerade i samverkan med den kommunala samordnaren Lisa Hartman-Wedin, en utbildningsdag om alkohol och droger den 21 april i Kramfors. 78 personer från olika förvaltningar i Kramfors kommun deltog.

I syfte att sprida information om olika prevensionsmetoder till länets kommuner, inbjöds den 8 juni Stina Röger från Mobilisera mot narkotika. Under denna förmiddag erhöll ca 40 personer information om projektet LOCAL HERO som bygger på att ungdomarna själva utvecklar alkohol- och drogförebyggande aktiviteter. I projektet finns även möjligheter att söka medel från Mobilisering mot narkotika.

Länsstyrelsen har av Alkoholkommittén, vägverket, NTF och MHF utsetts tillsammans med fyra län att arbeta specifikt med alkohol- och droger i trafiken. Tre träffar har genomförts under första halvåret i Stockholm; 18 januari, 16 mars och 21 juni. Detta har bl a resulterat i ett gott samarbete med vägverket, NTF och MHF i länet. Detta samarbete har i sin tur resulterat i en konferens om alkohol- och droger i trafiken som genomförts den 3 november i Härnösand. Konferensen blev i sin helhet mycket lyckad och lockade ca 110 anmälda från olika myndigheter, kommuner och organisationer. Syftet med konferensen var att förmå kommunerna i länet att införa ”Skelleftemodellen” (tidiga insatser mot grova rattfyllerister). Målgruppen är i första hand trafikansvariga inom kommunerna, socialtjänst (beroendevården) och polis.

Länssamordnaren deltog den 26 maj i en informationsdag om SMADIT (Samverkan Mot Alkohol och Droger I Trafiken) i Örnsköldsvik i samband med kommunens start av modellen. SMADIT är en variant på Skelleftemodellen som innebär tidiga insatser mot rattfyllerister.

I målsättning att utveckla den alkohol- och drogförebyggande verksamheten inom arbetslivet har länssamordnaren i samverkan med Nils Gärdegård (samordnare Strategigruppen), Sture Wallentin (chef länsnarkotikaroteln) och Mats Danielsson (NBV) tagit fram en modell/projektbeskrivning för arbetsplatser. Den 11 maj arrangerades en träff på Ortvikens pappersbruk med representanter från Alkoholkommittén, Mobilisering mot Narkotika och personal från näringslivet i länet (SCA, Sundsvall Energi och VTG). Olika modeller på förebyggande arbete och resultat från dessa diskuterades, och ovannämnda projektmodell överlämnades till Alkoholkommittén/Mobilisering mot narkotika.

I en uppföljning inbjöds länssamordnaren den 10 juni till Ortvikens pappersbruk, Bruksgården för ett möte med personal

från SCA Ortviken och folkhälsominister Morgan Johansson. Vid mötet diskuterades SCA Ortvikens alkohol- och drogpolicy och det förebyggande arbetet som bedrivs där.

Länssamordnaren har vid två tillfällen, den 6 april och den 2 november, deltagit som föreläsare i utbildningsomgångar i AMD (Arbetsplatser Mot Droger) vid AKZO NOBEL.

Två informationsträffar för Räddningstjänsten i Ånge/-Fränsta den 28 februari och den 7 mars har genomförts under vintern/våren i samarbete med den kommunala samordnaren i Ånge, Mona Bruce.

Inför rökförbudet på restauranger och serveringar inbjöds Paul Nordgren från Statens folkhälsoinstitut den 18 maj till Länsstyrelsen Västernorrland på informationsmöte för handläggare/beslutsfattare inom den kommunala tobakstillsynen.

I syfte att öka samverkan med andra myndigheter har flertalet möten under året skett med skatteverket, kustbevakningen, polisen och Tullverket. En gemensam debattartikel om illegal alkohol som skickats till länets tidningar har skrivits tillsammans med länspolismästare Sten-Olov Hellberg, chefsåklagare Marina Amonsson och Dan-Eddie Nielsson, Tullverkets brottsbekämpning.

I kompetensutveckling inom olika prevensionsmetoder har länssamordnaren deltagit i en studieresa till Minnesota, USA (17-24 september). Studieresan arrangerades av CAN. Under studieresan besöktes myndigheter och organisationer som arbetar alkohol- och drogförebyggande. Även det berömda behandlingscentret HAZELDEN besöktes under en heldag. Rapport från resan sammanställs f n på CAN/SLAN.

Samarbetet med Regionala Rådet har fungerat mycket väl, och detta forum har bidragit till att nätverket med landsting, polis, kommunförbund, skatteverk, nykterhetsrörelse m fl utökats och förbättrats.

Andra forum som LänsBrå, Krafttag mot doping samt KRIS, där länssamordnaren deltagit i flera träffar har varit värdefulla för samverkan inom drogprevension och för att bygga nätverk.

Sammanställning av kommunernas alkohol- och drogförebyggande arbeten samt alkohol-/drogläget i kommunen

Ånge kommun

Samordnare: Kommunen har i början av 2005 projektanställt en drogförebyggare som under kommunstyrelsen skall samordna det alkohol- och drogförebyggande arbetet. Samordnaren har under året startat ett omfattande arbete med olika projekt. Inom alkohol- och tobakstillsynen har följande bl a gjorts:

- Utövat restaurangtillsyn (inre och yttre tillsyn).
- Tillsyn av livsmedelsbutiker, kontrollerat märkning m m.

Provköp (folköl och tobak 2005-06-09): Fältassistent och kurator kontaktades angående lämpliga ungdomar som skulle anlitas som provköpare av folköl och tobak och som var 18 år fyllda. 19 butiker valdes i kommunen. Två inköp på varje försäljningsställe och inköpen varierade mellan folköl och tobak. *Resultat: 73,7 % av butikerna begärde leg (14 inköp godkänt och 5 ej godkänt).*

Örnsköldsviks kommun

Samordnare: Kommunledningen visar att man prioriterar alkohol- och drogförebyggande verksamhet genom att permanenta den kommunala samordnartjänsten (våren 2005). Den kommunala samordnaren har haft ett särskilt länsövergripande samarbete tillsammans med länsstyrelsen för att föra ut goda exempel inom det förebyggande området.

Inom alkoholtillsynen och det förebyggande arbetet har följande gjorts:

Under 2004-2005 har utbildningar i Ansvarsfull alkoholservering och detaljhandelsutbildning genomförts som har givit goda resultat i utvärderingar. Flera ungdoms- och föräldrautbildningar har även genomförts i kommunen.

- En detaljhandelsutbildning har utarbetats. Syftet med utbildningen är att ge kunskap och insikt i vilket ansvar som är förknippat med försäljning av folköl och tobak. 55 personer har genomgått utbildningen under 2004-2005.
- Krogutbildningen har utarbetats (STAD-modellen). 160 personer har genomgått utbildningen under 2004-2005.
- Punktinsatser vid riskhelger, polis, räddningstjänst, näringslivet, föreningar m fl är närvarande. Detaljhandlare höjer åldersgräns till 20 år vid dessa riskhelger.
- Örnsköldsvik – en narkotikafri kommun, handlingsplan om strategier och metoder utarbetas f n.
- Delprojekt: Steg-för-stegutbildning (19 klasser läsåret 2004-2005) och VÅGA-projekt.
- Länsuppdrag för utbildning i Ansvarsfull alkoholservering och Steg-för-steg.

Sundsvalls kommun

Samordnare: Kommunen har en politisk ledningsgrupp om sex personer som i sin tur styr en drogförebyggargrupp på fyra personer, varav en tillhör landstinget.

Drogförebyggargruppen har under sig 14 s k planerings-/Brågrupper som utför själva ”fältarbetet”. Kontakterna mellan

drogförebyggargruppen och planerings-/Brågrupper håller på att utvecklas.

Länssamordnaren har haft ett nära samarbete med drogförebyggargruppen.

Inom alkoholtillsynen och det förebyggande arbetet har följande gjorts:

- I ett antal butiker i Sundsvall/Timrå har kontroll och information skett angående skyltning m m.
- Inre och yttre tillsyn av restauranger (ofta kvällstid) i samverkan med polis.
- Utarbetat en utbildning i Ansvarsfull alkoholservering som beräknas starta senhösten 2005 eller i början av 2006. Utbildningen är på sju timmar.
- Föräldravandringar på fredagkvällar/nätter. Större insatser vid riskhelger då räddningstjänst, frivilligorganisationer m fl även deltagit.
- Förebyggande aktiviteter i de olika planerings-/Brågrupperna.

Timrå kommun

Samordnare: Det alkohol- och drogförebyggande arbetet finns i styrdokument tillsammans med övriga folkhälsofrågor.

Kommunens goda projekt (Friskare ungdom i Timrå och LUST) har fått stort intresse och bra gensvar även utanför länets gränser. Länssamordnaren har varit inbjuden till kommunfullmäktige för att informera om syftet med sitt arbete.

Inom alkoholtillsynen och det förebyggande arbetet har följande gjorts:

- Utarbetat ett folkhälsopolitiskt program, som nu är ute på remissrunda.
- Tillsyn av restauranger – tjänsterna köps från Sundsvalls kommun.
- Förebyggande arbete i skolan, tillsatt ett ungdomsråd. Framgångsrika projekt: Friskare ungdom i Timrå och LUST. Prime for lifeutbildning skall starta i höst – 80 anmälda! Bra samarbete med närpolisen i förebyggande frågor.

Härnösands kommun

Samordnare: Kommunen arbetar efter ett alkohol- och drogpolitiskt program från 1998.

En ny kontaktperson utsågs under våren 2005. Kontaktpersonen har engagemang i alkohol- och drogförebyggande frågor, och utför f n en kartläggning av ungdomsmissbruket i Härnösand.

Ett urval av vad som pågår inom kommunen inom det alkohol- och drogförebyggande arbetet:

- För närvarande sker en kartläggning av alkohol- och drogmissbruket i kommunen.
- TEAM 49 heter ett projekt som vänder sig till ungdomar i kommunen.

Kramfors kommun

Samordnare: Kommunen är en av sex försökskommuner som Alkoholkommittén och Mobilisera mot narkotika utsett. En samordnare finns som är projektanställd.

Inom det alkohol- och drogförebyggande arbetet har följande gjorts:

- Flera förebyggande projekt och aktiviteter har genomförts under 2004-2005.
- För närvarande utarbetas ett nytt alkohol- och drogpolitiskt program.
- Fortsatt arbete i kommunen med projektet Prevention mot Droger och Alkohol (PREDA).

Sollefteå kommun

Samordnare: Ingen särskild samordnare eller kontaktperson finns för det alkohol- och drogförebyggande arbetet.

Alkoholkommittén har tillsammans med socialkonsulent och länssamordnare besökt kommunen för att informera/-inspirera så att det alkohol- och drogförebyggande arbetet aktiveras i kommunen.

Nätverksskapande aktiviteter under 2005

Här ges några exempel:

- Nykterhetsrörelsens träff om alkohol- och narkotikapolitik. Härnösands folkhögskola.
  Medverkande: Tre av länets riksdagsledamöter, landstinget, kommunernas förvaltningar, länsstyrelsen och IOGT-NTO.
- Möte om alkohol- och droger i Söråkers Folkets Hus, Söråker. Information om projektet LUST samt presentation av länssamordnarens arbetsuppgifter och mål med tjänsten.
  Medverkande: Christina Johansson, föreståndare på Folkets Hus i Söråker samt politiker och tjänstemän från Timrå kommun.

- Möte med idrottslärare och elever på Landgrenskolan i Härnösand. Informerat om förebyggande arbete samt alkohol- och droger (doping).
  På mötet medverkade även Erik Wahn som är sprinter i friidrottslandslaget och Håkan Andersson, tränare inom friidrotten.
- Möte med Fredrik Gärdin, utvecklingsavdelningen vid Tullverket, för diskussion och information om narkotikamissbruk och förebyggande åtgärder bland ungdomar i länet.
- Möte med Ylva Aller vid Vägverket, Lars Byström vid Trafikpolisen i Örnsköldsvik och Ingrid Berggren vid Örnsköldsviks hälso- och sjukvård. Presentation av Ö-viks variant av ”Skelleftemodellen” vilken kallas SMADIT (Samverkan Mot Alkohol och Droger I Trafiken). Diskuterat samverkansformer och gemensamma utbildningar.
- Deltagit i Timrå kommunfullmäktiges möte i kommunhuset i Timrå. Föreläst i 30 minuter om syftet och målet med länssamordnartjänsten.
- Möte i Regionala Rådet. Gästföreläsare för dagen var Margaretha Hägglund som föreläste om barn med neuropsykiatriska funktionshinder.
  Medverkande: Britt-Inger Flodén, Pia Thoresson, Kjell-Yngve Nordberg, Stig Öhrnell, Anita Andersson, Kicki Wickberg, Maria Johansson, Sture Wallentin, Maria Sjöberg och länssamordnaren.
- Deltagit i restaurangtillsyn (20.00-02.30) tillsammans med Bengt Allberg och personal från socialtjänsten i Sundsvall.
- Deltagit i träff i Ljungaverk med alkoholhandläggare och drogförebyggare i Ånge kommun, krögare, vaktpersonal, fältassistenter, kommunens miljöinspektör Lena Selberg och polis (cirka 30 personer deltog). Länssamordnaren informerade om syftet med länssamordnartjänsten, alkohol/narkotika/dopningsmedel. Filmen ”Den välklädde knarkaren” visades.
- Deltagit i läns-BRÅ-möte på länsstyrelsen.
  Närvarande: Patrik Karlsson, idrottskonsulent, Västernorrlands Idrottsförbund; Ulla Gradin, samordnare i folkhälsofrågor vid Timrå kommun; Bertil Johansson, arbetslivssekreterare vid Sollefteå kommun; Yvonne Thunberg, BRÅ Härnösand; Anders Gäfvert, vice ordförande BRÅ Härnösand; Mona Bruce, samordnare i Ånge kommun; Ulrica Carlström, Kommunförbundet; Bo Schaerström, Polismyndigheten i Västernorrlands län; Nils Gärdegård, strategigruppen BRÅ i Sundsvall samt länssamordnaren.

- Möte med samordnare/kontaktpersoner och alkoholhandläggare.
  Närvarande: Per Skjutar, Inger Bjurström och Bengt Allberg, Sundsvalls kommun; Mona Bruce och Inger Lundin, Ånge kommun; Curt Byström och Bia Vedin, Öviks kommun; Carina Nyberg och Lisa Hartman-Wedin, Kramfors kommun; Ulla Gradin, Timrå kommun; Ali Ahlirof (del av mötet), Härnösands kommun; Maria Sjöberg och länssamordnaren från länsstyrelsen. Ylva Aller, Vägverket och Mona-Lill Landström, NTF deltog även och informerade om deras verksamhet mot alkohol/droger i trafiken.
- Deltagit i träff i Sundsvall med politiker, krögare, BRÅ, åklagare, polis, socialtjänst m fl angående arbetet med trygghetsarbetet i Sundsvalls stadskärna.
- Deltagit i temadag i Örnsköldsvik kring alkohollagen. Maria Sjöberg, Länsstyrelsen Västernorrland och Mats Lövgren, Länsstyrelsen Västerbotten ansvarade för dagen. Johanna Gustavsson, Statens Folkhälsoinstitut och alkoholhandläggare från Västerbotten och Västernorrland deltog.
- Möte med ungdomsgruppen (representanter från länets kommuner och landstinget). Inbjudan av Gunnar Orving, Kommunförbundet. Informerat gruppen om syftet med tjänsten som länssamordnare och dess arbetsuppgifter.
- Deltagit i informationsmöte med lärare och skolpersonal från Nordviksskolan i Kramfors kommun. Informerat om alkohol- och drogförebyggande arbete samt om den aktuella drogsituationen i länet.
- Möte med Dopingnätverket i Västernorrland på Lotsstugan i Härnösand, Dopingkommissionens ordförande Kristina Olinder var inbjuden som talare.
- Möte med Ulf Näslund, Västernorrlands Idrottsförbund inför planering om utbildningsinsatser om droger (doping) till skolor i Sundsvall som medel från Framtidsgalan kommer att finansiera.
- Deltagit i utbildningsträff i ”Sundsvallsmodellen” på AKZO NOBEL i Stockvik.
- Föreläst om alkohol- och drogförebyggande arbete inför frivilliga samhällsarbetare (övervakare) på Frivården i Sundsvall.
- Föreläst om alkohol- och drogförebyggande arbete inför hälsovägledarlinjen inom Mittuniversitetet i Sundsvall.

- Möte med nätverket ”Krafttag mot doping” på Högslätten i Härnösand. Policyförslag från föreningar i Härnösand, Sollefteå och Långsele diskuterades. Nya tillägg och idéer till policyn utvecklades även vid mötet.
- Möte med ”Alkohol- & trafikgruppen” på NTF i Solna. Deltagare från femlän samt representanter från Alkoholkommittén, NTF, MADD och MHF. Vid mötet redovisades bl a resultat och omdömen från genomförda konferenser i Västernorrland och Värmland.

Avslutande kommentarer

Under andra året som länssamordnare, har kontakterna och samarbetet ytterligare stärkts med kommunernas samordnare eller kontaktperson. Även samarbetet med flertalet av landstingets hälsoplanerare har stärkts. Ett resultat av detta är att kommunerna ser möjligheter att utnyttja varandra i t ex metodutveckling och utbildning. Ett exempel på detta är samarbetet mellan Kramfors-Ånge i Ansvarsfull alkoholservering. Ett annat exempel är starten i Sundsvall för samverkansträffarna mellan drogförebyggargruppen och planerings-/Brågrupperna runt om i kommunen.

Nätverksträffarna där länssamordnare, kommunala samordnare eller kontaktpersoner och alkoholhandläggare träffas i ett gemensamt forum för att erhålla information och kompetensutveckling har varit positiva. Förhoppningen är att antalet nätverksträffar utökas i framtiden, och därvid stärks samarbetet mellan kommunerna, vilket gynnar det förebyggande arbetet i länet.

Nätverket av samverkanspartners har vuxit och stärkts. I synnerhet samarbetet med myndigheter, näringslivet, frivilligorganisationer, idrottsrörelsen och skolan har utvecklats i positiv riktning. Samarbetet med Alkoholkommittén har även fungerat väl. Under året har planer skapats vid länssamordnarträffar på ett samarbete med Jämtlands läns kommuner. Det finns klara samordningsvinster att göra om länens kommuner skulle samarbeta mer.

En kommun saknar fortfarande kontaktperson, men det har kommit positiva signaler från kommunledningen att en kontaktperson skall utses i början av 2006.

Det har varit en del svårigheter att påverka kommunledningarna att se fördelarna med att driva ett aktivt förebyggande arbete. Tidsbegränsade anställningar för såväl länssamordnare som kommunala samordnare har stört planeringen av ett långsiktigt förebyggande arbete.

Det alkohol- och drogförebyggande arbetet behöver bättre än idag markeras som ett hälsofrämjande arbete där många aktörer behöver samarbeta.